



2008 | Håkan Regnér, Saco  
Gunnar Isacsson, VTI och Högskolan i Borlänge

# Inkomstskillnader mellan par och singlar.

Är mönstren desamma för kvinnor och män?

**Inkomstskillnader mellan par och singlar.**  
Är mönstren desamma för kvinnor och män?

Håkan Regnéér  
Gunnar Isacsson

Citera gärna ur skriften, men ange källa

© Saco 2008

[www.saco.se](http://www.saco.se)

## 1. Inledning

Den nationalekonomiska forskningen visar att satsningar på utbildning och forskningen har betydelse för ett lands tillväxtpotentialer. Olika satsningar kan förklara varför länder utvecklas olika eller varför vissa regioner inom ett land växer snabbare eller långsammare än andra regioner. Regionala satsningar på exempelvis högre utbildning kan leda till ett ökat utbud av högskoleutbildad arbetskraft. Det kan även generera externa effekter genom att de högskoleutbildade tar med sig idéer från högskolan som ger upphov till företag som anställer även personer som saknar en högre utbildning. Liknande argumentation ligger ofta bakom politiska satsningar på högre utbildning och forskning.

Skillnader på regional nivå måste speglas i skillnader på individuell nivå. Det betyder att det är möjligt att skatta effekter av regionala satsningar på utbildning med utgångspunkt från individbaserade data, som exempelvis effekter av individers val av högskola eller högskoleutbildade individers val av bostadsort. En hög sannolikhet för personer med en högre utbildning att bosätta sig på en viss ort kan då förklara varför den orten utvecklas bättre än en annan. Men det behöver inte vara så. Individer kan till exempel bosätta sig på en ort för att den ligger naturskönt och pendla till en annan ort där arbetsmarknaden är god. De individuella lokaliseringsbesluten påverkas sannolikt av individernas familjesituation, förväntningar om framtida familjebildning, strukturen på den lokala arbetsmarknaden och pendlingsmöjligheterna. Ensamstående påverkas troligen av andra faktorer än sambos och personer som har barn fattar andra beslut än dem som inte har några. Kombinationen av lokaliseringsbeslut och familjefaktorer har bland annat inspirerat till ett nationalekonomiskt forskningsområde som ibland betecknas "the economic geography of the family".

De senaste åren har det kommit två amerikanska studier som analyserar lokaliseringsbeslut (Costa och Kahn 2000, Compton och Pollak 2007). Studierna fokuserar på skillnader mellan personer som är gifta (par) och personer som är ensamstående ( singlar). Eftersom högskoleutbildning kan påverka regional tillväxt skiljer studierna även mellan personer (och par) som är respektive inte är högskoleutbildade. Costa och Kahn (2000) som analyserar tvärsnittsdata över perioden 1970-1990 finner en signifikant ökning av andelen högskoleutbildade par i stora amerikanska städer. Enligt författarna beror det på att städerna, har fler arbetsplatser och goda pendlingsmöjligheter som bidrar till att paren kan lösa ett samlokaliseringsproblem (*co-location problem*). Det vill säga, paren söker sig till städerna för att både mannen och kvinnan ska kunna göra karriär.

Compton och Pollak (2007) som analyserar paneldata som täcker även 1990-talet visar att sannolikheten för högskoleutbildade par att flytta till städerna inte är signifikant högre än den är för par där bara en person är högutbildad eller för högutbildade singlar. De argumenterar för att deras resultat sammantaget visar att städerna snarare fungerar som äktenskapsmarknader (*marrige markets*), högutbildade singlar flyttar alltså till städerna och bildar par när de väl är där<sup>1</sup>.

Isacsson och Regnér (2007a) finner ett liknande mönster i Sverige. Det är en stark tillväxt av högutbildade par (gifta eller sambos) i städerna och par där mannen är högskoleutbildad och kvinnan saknar högskolutbildning jämfört med tillväxten i landet som helhet. Det huvudsakliga skälet tycks vara att högutbildade personer bildar par i städerna, snarare än att de löser ett samlokaliseringsproblem. Exempelvis visar deras data att 71 procent av alla högutbildade par i städerna har tagit sin examen från ett universitet som ligger i samma kommun som det universitet där partnern tog sin examen<sup>2</sup>. Motsvarande siffra för högutbildade par utanför städerna är 58 procent. Data visar också att 75 procent av de högskoleutbildade paren där båda är utbildade i städerna också bor i städerna. Av de högskoleutbildade paren som har examen från olika universitet bor 52 procent i städerna. Endast 26 procent av de högskoleutbildade paren som är utbildade utanför städerna bor i städerna. Detta kan tyda på att högskolor som ligger i städerna påverkar de högskoleutbildade parens beslut att flytta till staden, det vill säga det är inte staden i sig som drar till sig par utan högskolorna i staden som drar till sig personer som sedan bildar par.

Isacsson och Regnér (2007) visar också att inkomstpremien av att bo i städerna har ökat mest för högskoleutbildade män som är gifta eller sambos jämfört med högskoleutbildade män som är singlar. År 1998 (1990) var premien nästan 18 procent (9 procent) för högskoleutbildade män som levde tillsammans med högskoleutbildade kvinnor. Samma år var den cirka 12 procent (8 procent) för de högskoleutbildade singelmännen. År 1998 var storstadslönepremien för singelmän som saknar högskoleutbildning 2,9 procent, vilket kan jämföras med drygt 14 procent för en man som inte är högskoleutbildad och lever tillsammans med en högskoleutbildad kvinna. Skillnaden mellan kvinnor som är gifta eller sambos och singlar är mycket liten.

Skälet till skillnader i avkastningen mellan par och singlar måste ha med familjebildning att göra eftersom det är den enda observerbara skillnaden mellan grupperna (par/singlar). Ett sätt att granska om avkastningen beror på

---

<sup>1</sup> Å andra sidan är det fullt möjligt att singlar flyttar till städerna för att förhindra ett framtida samlokaliseringsproblem. En ökning av singlar i städerna är därför inte tillräckligt för att förkasta hypotesen om samlokaliseringsproblem.

<sup>2</sup> Dessa siffror finns i den reviderade versionen Isacsson och Regnér (2007b).

familjebildningen är att försöka skatta inkomsteffekten av gå ifrån att vara singel till att vara sambo (eller gift). I denna rapport presenteras sådana resultat för hela arbetsmarknaden samt för olika utbildningsgrupper i och utanför storstäderna Stockholm, Göteborg och Malmö<sup>3</sup>. Genom att undersöka den geografiska dimensionen av familjebildningseffekten får vi också en uppfattning om den geografiska strukturen på arbetsmarknaden påverkar de ekonomiska konsekvenserna av att bilda familj.

---

<sup>3</sup> Isacsson och Regnér (2007a) presenterar också resultat för genomsnittet av arbetsmarkanden, men restriktionerna på urvalen är inte helt identiska. Resultaten för olika utbildningsgrupper finns endast i den här rapporten.

## 2. Kort om empirisk metod och data

Vi skattar inkomstpremien av att vara ett par (sambo eller gift) åren 1990, 1993 och 1998 jämfört med att vara singel alla åren. Premien skattas med hjälp av en enkel inkomstekvation där den beroende variabeln är logaritmerade årsinkomster. Kontrollvariablerna är antal utbildningsår, ålder och ålder i kvadrat. Resultaten presenteras separat för kvinnor och män i städerna respektive utanför städerna, och modellerna är specificerade på exakt samma sätt för alla grupper. Finns det ett samband mellan storstadslönepremien och effekten av att bilda familj borde effekten av att bilda familj skilja sig åt mellan storstäder och områden utanför storstäderna.

Nationalekonomer brukar utgå från en modell utvecklad av Gary Becker för att analysera betydelsen av att vara gift på arbetsmarknaden (Becker1991). Enligt den modellen är det lönsamt för hushållet om det sker en specialisering där mannen satsar på arbetet och kvinnan på hemmet. Arbetsfördelningen leder till att den gifta mannen blir mer produktiv på arbetsmarknaden och eftersom singelmannen inte har samma möjligheter kommer den gifta mannen tjäna mer än singelmannen. Sverige blir förstas intressant i det här perspektivet. Skälen till det är att den ekonomiska politiken sedan lång tid tillbaka har varit inriktad på att öka utbudet av kvinnor på arbetsmarknaden, samt att skapa en jämställd arbetsmarknad. Det finns också en väl utvecklad familjepolitik och många män tar numera ett stort ansvar för barnens uppväxt. Dessutom finns det en statlig myndighet (JÄMO) som övervakar att kvinnor och män har lika rättigheter oavsett kön. De teoretiska prediktionerna behöver därför inte vara lika relevanta för den svenska arbetsmarknaden som för mera traditionella arbetsmarknader.

Studier av den amerikanska arbetsmarknaden visar att gifta män har högre lön än dem som är inte är det medan gifta kvinnor tjänar mindre än ogifta kvinnor (tex. Korenman och Neumark 1991, och 1992 samt Loh 1996). Richardson (1997) granskar svenska data och finner att även gifta män i Sverige tjänar mer än ogifta män. Isacsson (2007) visar att resultaten till stor del beror på att det finns en selektion in i äktenskapet. De gifta männen har en större icke-observerbar förmåga att tjäna pengar än dem som är ogifta medan det omvända gäller för kvinnor. Inga av dessa studier hade möjlighet att granska lönepremien av parbildningen eller om lönepremien varierade mellan olika typer av par. De undersökte inte heller om lönepremien varierade mellan olika utbildningsgrupper.

Data har tagits fram av Statistiska Centralbyrån (SCB) genom bearbetningar av flera register och består av ett urval av individer från alla arbetsställen i Sverige. Urvalet drogs från stocken av personer som var sysselsatta år 1998 och

omfattar ungefär 10 procent av alla anställda det året. Det finns rik information om varje individ från åren 1990, 1993 och 1998, och om individen var sambo (med barn) eller gift ett visst år, finns motsvarande information för partnern. Högskoleutbildade är definierade som personer med minst en treårig högskoleutbildning eller forskarutbildning.

Det finns några restriktioner. För det första ingår endast hushåll där båda är sysselsatta och mellan 25-64 år gamla. För det andra krävs fullständig information på utbildning och bostadsort. För det tredje ska restriktionerna vara uppfyllda alla år. Vidare gäller att alla personerna bor i städerna eller på landsbygden under alla åren.

### 3. Den genomsnittliga parpremien

Vi rapporterar den skattade premien av parbildning för fyra olika grupper;

- i) personer som var par över hela perioden (ccc)
- ii) personer som var singlar år 1990, men par åren 1993 och 1998 (scc)
- iii) personer som var singlar åren 1990 och 1993, samt par 1998 (ssc)
- iv) personer som var par år 1990, men singlar 1993 och 1998 (css).

Personerna i grupperna i-iv jämförs med personer som var singlar alla åren. De skattade inkomstskillnaderna mellan kvinnor och män i städerna presenteras i tabell 3.1. Vi börjar med att titta på resultaten för kvinnor som var gifta eller sambos alla år. År 1990 var deras inkomster drygt 12,6 procent lägre jämfört med singelkvinnorna<sup>4</sup>. Inkomstskillnaderna minskar över tiden men var fortfarande signifikant lägre år 1998.

Tabell 3.1 Inkomstskillnader mellan par och singlar i Stockholm, Göteborg och Malmö 1990, 1993 och 1998

KVINNOR	1990	1993	1998
Par 1990, 1993, 1998	-0.126 (0.005)	-0.105 (0.005)	-0.054 (0.006)
Singel 1990, par 1993 och 1998	0.065 (0.012)	-0.042 (0.012)	-0.080 (0.014)
Singel 1990 och 1993, par 1998	0.039 (0.013)	0.058 (0.013)	-0.101 (0.014)
Par 1990, singel 1993 och 1998	-0.335 (0.189)	-0.150 (0.073)	0.024 (0.073)
<b># Observationer</b>	<b>22 651</b>	<b>22 651</b>	<b>22 651</b>

<sup>4</sup> Tabellen innehåller den skattade koefficienten från inkomstekvationen, vilket betyder att värdet måste antilogaritmeras (och minskas med 1) när vi ska ha det korrekta procentuella värdet. Exempel  $\exp^{(0,126)} - 1 = 13,4$  procent. För värden som är lägre än 0,10 är skillnaden mellan skattad koefficient och beräknat procenttal inte särskilt stor.

MÄN			
Par 1990, 1993, 1998	0.120 (0.006)	0.131 (0.006)	0.162 (0.007)
Singel 1990, par 1993 och 1998	0.073 (0.012)	0.098 (0.012)	0.148 (0.014)
Singel 1990 och 1993, par 1998	0.015 (0.013)	0.058 (0.013)	0.101 (0.013)
Par 1990, singel 1993 och 1998	0.169 (0.137)	0.121 (0.184)	0.171 (0.170)
# Observationer	22 801	22 801	22 801

Källa: Korrigerade standardfel inom parantes.

Kvinnor som var singlar 1990 och gifta eller sambos åren 1993 och 1998 hade år 1990 6,5 procent högre inkomster än dem som var singlar alla tre åren. Men när dessa kvinnor bildar par har de signifikant *lägre* inkomster än dem som var singlar alla år. Tabell 3.1 visar att dessa inkomstskillnader var 4.2 procent år 1993 och 8,0 procent år 1998. Mönstret är detsamma för kvinnor som var singlar åren 1990 och 1993 men gifta eller sambos år 1998. De hade signifikant högre inkomster än dem som var singlar hela perioden men när de bildade par var inkomsterna signifikant lägre. År 1993 hade de 5,8 procent högre inkomster men år 1998 hade de 10,1 procent lägre inkomster. Mönstret var detsamma men omvänt för dem som var gifta eller sambos år 1990 men singlar de övriga åren. Inkomsterna är lägre när de var i förhållandet men högre när de var singlar. I det här fallet är dock resultaten inte statistiskt säkerställda.

Tabell 3.2 Inkomstskillnader mellan par och singlar utanför städerna 1990, 1993 och 1998

KVINNOR			
	1990	1993	1998
Par 1990, 1993, 1998	-0.147 (0.004)	-0.125 (0.005)	-0.086 (0.005)
Singel 1990, par 1993 och 1998	0.036 (0.011)	-0.085 (0.011)	-0.110 (0.012)
Singel 1990 och 1993, par 1998	0.035 (0.012)	0.045 (0.012)	-0.115 (0.013)
Par 1990, singel 1993 och 1998	-0.151 (0.106)	0.023 (0.110)	0.055 (0.119)
# Observationer	38 018	38 018	38 018
MÄN			
Par 1990, 1993, 1998	0.091 (0.004)	0.091 (0.005)	0.114 (0.006)
Singel 1990, par 1993 och 1998	0.037 (0.009)	0.060 (0.009)	0.072 (0.011)
Singel 1990 och 1993, par 1998	0.035 (0.009)	0.053 (0.010)	0.064 (0.011)
Par 1990, singel 1993 och 1998	-0.008 (0.114)	0.206 (0.077)	0.154 (0.083)
# Observationer	43 373	43 373	43 373

Not: White´s standardfel är inom parentes.



Av tabell 3.1 framgår också att resultaten för män är väldigt olika resultaten för kvinnor. För det första, inkomsterna var signifikant högre för män som hade ett förhållande jämfört med män som var singlar alla åren. För det andra, inkomsterna ökar för män när de går in förhållandet även om de tjänar mer än genomsnittssingeln redan innan de går in förhållandet. År 1998 hade män som levde tillsammans med någon det året men som var singlar åren före 14,8 procent högre inkomster än män som var singlar alla år. För motsvarande kvinnor var inkomsterna 8 procent lägre. Sammantaget visar resultaten att män tjänar signifikant i termer av inkomster på att vara sambo eller gift medan kvinnor antingen förlorar eller inte påverkas alls.

Mönstret är detsamma även för kvinnor och män som inte befinner sig i städerna (tabell 3.2). Kvinnor som är sambos eller gifta har lägre inkomster än dem som är singlar hela perioden och kvinnor som går från att vara singel till ett parförhållande tappar i relativ inkomst. För männen gäller det omvända, inkomsterna är högre för dem som är sambos eller gifta och inkomsterna ökar när de går in i ett parförhållande. Det är dock två väsentliga skillnader. Inkomstgapet för kvinnor är högre utanför städerna än i städerna och det är lägre för män. Det kan faktiskt betyda att det är ekonomiskt fördelaktigt för både kvinnor och män att bilda par i städerna.

#### **4. Parpremier för personer med respektive utan högskoleutbildning**

Personer med en högskoleutbildning har oftare mera flexibla arbeten än personer som inte har en högskoleutbildning. De kan även ha större möjligheter att arbeta hemifrån både på dagar och kvällar, vilket kan betyda att parbildningen inte har någon större betydelse för högskoleutbildade kvinnor. Mönstret för högskoleutbildade kvinnor och män kan därför vara annorlunda än det är för dem som inte har en högskoleutbildning. Därför är det intressant att estimera parpremier separat för personer med respektive utan en högskoleutbildning. Resultaten för högskoleutbildade män och kvinnor presenteras i tabellerna 4.1 och 4.2 och resultaten för kvinnor och män utan högskoleutbildning rapporteras i tabellerna 4.3 och 4.4.

Resultaten i tabell 4.1 visar att mönstret för högskoleutbildade kvinnor i städerna är detsamma som för genomsnittet av arbetsmarknaden. Paren har signifikant lägre inkomster än dem som är singlar hela perioden och inkomsterna faller när de bildar par. De skattade löneskillnaderna är dock inte lika stora som de är för genomsnittet av arbetsmarknaden. Det sista året är det

exempelvis inte några signifikanta skillnader mellan dem som har varit par alla åren och dem som har varit singlar alla åren.

Tabell 4.1 Skattade inkomstskillnader mellan par och singlar i Stockholm, Göteborg och Malmö åren 1990, 1993 and 1998, lång högskoleutbildning

KVINNOR	1990	1993	1998
Par 1990, 1993, 1998	-0.056 (0.015)	-0.045 (0.013)	-0.0009 (0.016)
Singel 1990, par 1993 och 1998	0.113 (0.027)	0.006 (0.027)	-0.051 (0.030)
Singel 1990 och 1993, par 1998	0.068 (0.033)	0.086 (0.029)	-0.121 (0.031)
Par 1990, singel 1993 och 1998	-0.363 (0.330)	-0.142 (0.121)	0.143 (0.067)
Antal observationer	4 778	4 778	4 778
<hr/>			
MÄN			
Par 1990, 1993, 1998	0.148 (0.015)	0.186 (0.015)	0.233 (0.017)
Singel 1990, par 1993 och 1998	0.089 (0.026)	0.156 (0.025)	0.206 (0.028)
Singel 1990 och 1993, par 1998	0.052 (0.025)	0.117 (0.031)	0.153 (0.028)
Par 1990, singel 1993 och 1998	n	n	n
Antal observationer	5 628	5 628	5 628

Not: n betyder att det är för få observationer. White´s standardfel är inom parentes.

För män är det exakt samma mönster som för genomsnittet, med den skillnaden att de högskoleutbildade männen tjänar mer än genomsnittet av arbetsmarknaden på att bilda par. Exempelvis har en högskoleutbildad man som var singel 1990 men i ett förhållande åren 1993 och 1998 drygt 20 procent högre inkomster än singelmannen. Motsvarande siffra för arbetsmarknaden som helhet var 14,8 procent.

Tabell 4.2 Skattade inkomstskillnader mellan par och singlar utanför Stockholm, Göteborg och Malmö åren 1990, 1993 and 1998, lång högskoleutbildning

KVINNOR	1990	1993	1998
Par 1990, 1993, 1998	-0.078 (0.013)	-0.079 (0.011)	-0.034 (0.013)
Singel 1990, par 1993 och 1998	0.082 (0.029)	-0.074 (0.025)	-0.062 (0.028)
Singel 1990 och 1993, par 1998	0.059 (0.027)	0.093 (0.024)	-0.064 (0.032)
Par 1990, singel 1993 och 1998	0.170 (0.013)	-0.035 (0.011)	-0.084 (0.013)
Antal observationer	4 811	4 811	4 811
<hr/>			
MÄN			
Par 1990, 1993, 1998	0.118 (0.015)	0.122 (0.015)	0.165 (0.018)
Singel 1990, par 1993 och 1998	0.075 (0.031)	0.084 (0.027)	0.101 (0.034)
Singel 1990 och 1993, par 1998	0.019 (0.035)	0.067 (0.030)	0.109 (0.032)
Par 1990, singel 1993 och 1998	n	n	n
Antal observationer	4 943	4 943	4 943

Not: n betyder att det är för få observationer. White's standardfel är inom parentes.

Mönstret för högskol utbildade personer utanför städerna är detsamma som för högskole utbildade i städerna (tabell 4.2). Men som tidigare är den negativa effekten av par bildningen högre för kvinnor utanför städerna och den positiva effekten betydligt lägre för män utanför städerna. Resultaten för högskole utbildade personer utanför städerna liknar mera resultaten för genomsnittet av arbetsmarknaden än resultaten för städerna. Det verkar alltså som att högskole utbildade par tjänar mer (förlorar mindre) på par bildningen i städerna än utanför städerna. Det kan i sin tur ha betydelse för deras beslut att stanna i städerna.

Tabell 4.3 **Skattade inkomstskillnader mellan par och singlar i Stockholm, Göteborg och Malmö åren 1990, 1993 and 1998, högst kortare högskoleutbildning**

KVINNOR	1990	1993	1998
Par 1990, 1993, 1998	-0.143 (0.006)	-0.122 (0.005)	-0.069 (0.006)
Singel 1990, par 1993 och 1998	0.062 (0.013)	-0.061 (0.014)	-0.098 (0.017)
Singel 1990 och 1993, par 1998	0.046 (0.013)	0.054 (0.015)	-0.093 (0.015)
Par 1990, singel 1993 och 1998	-0.299 (0.156)	-0.146 (0.131)	-0.071 (0.114)
Antal observationer	17 429	17 429	17 429
<hr/>			
MÄN			
Par 1990, 1993, 1998	0.107 (0.006)	0.113 (0.007)	0.142 (0.008)
Singel 1990, par 1993 och 1998	0.081 (0.013)	0.087 (0.013)	0.127 (0.016)
Singel 1990 och 1993, par 1998	0.028 (0.014)	0.058 (0.014)	0.088 (0.015)
Par 1990, singel 1993 och 1998	0.021 (0.111)	-0.086 (0.099)	-0.014 (0.072)
Antal observationer	16 949	16 949	16 949

Not: White´s standardfel är inom parentes.

Resultaten i tabell 4.3 för kvinnor i städerna som inte har högskoleutbildning och är sambos eller gifta ligger nära dem som gäller för genomsnittet av arbetsmarknaden. Men den negativa effekten är signifikant större för kvinnor som inte har en högskoleutbildning än för kvinnor som har en högskoloutbildning. På motsvarande sätt är den positiva effekten av parbildningen lägre för män som inte har en högskoleutbildning än den är för män som har en högskoloutbildning. Även om det finns nivåskillnaderna i skattningarna är mönstren helt identiska mellan utbildningsgrupperna, män som är gifta eller sambos har signifikant högre inkomster än singlar och parbildningen har en positiv effekt på inkomsterna. För kvinnor är effekten negativ eller inte statistiskt säkerställd.

Mönstret i resultaten är desamma för kvinnor och män som inte har en högskoleutbildning och bor utanför städerna. Kvinnor i par har lägre inkomster än singlarna medan män i par har signifikant högre inkomster. Som för dem med högskoleutbildning är det mera negativt att bilda par utanför städerna för kvinnor som inte har högskoloutbildning och mindre positivt för män.

Tabell 4.4 Skattade inkomstskillnader mellan par och singlar utanför Stockholm, Göteborg och Malmö åren 1990, 1993 and 1998, högst kortare högskoleutbildning

KVINNOR	1990	1993	1998
Par 1990, 1993, 1998	-0.157 (0.004)	-0.132 (0.005)	-0.090 (0.005)
Singel 1990, par 1993 och 1998	0.039 (0.010)	-0.090 (0.011)	-0.116 (0.013)
Singel 1990 och 1993, par 1998	0.041 (0.010)	0.043 (0.013)	-0.122 (0.013)
Par 1990, singel 1993 och 1998	-0.192 (0.140)	0.020 (0.061)	0.065 (0.099)
Antal observationer	32 666	32 666	32 666
<hr/>			
MÄN			
Par 1990, 1993, 1998	0.089 (0.004)	0.089 (0.005)	0.110 (0.006)
Singel 1990, par 1993 och 1998	0.042 (0.009)	0.061 (0.010)	0.070 (0.011)
Singel 1990 och 1993, par 1998	0.039 (0.009)	0.054 (0.010)	0.061 (0.011)
Par 1990, singel 1993 och 1998	-0.009 (0.114)	0.205 (0.077)	0.152 (0.083)
Antal observationer	38 289	38 289	38 289

Not: White´s standardfel är inom parentes.

Resultaten visar att kvinnor oavsett utbildningsbakgrund antingen förlorar i termer av inkomster eller inte påverkas alls av parbildningen. För män har parbildningen däremot en signifikant positiv effekt och det gäller män såväl i städerna som utanför städerna och oavsett deras utbildningsbakgrund. Det behöver inte vara parbildningen (sambo eller gift) i sig som ger upphov till effekterna utan det kan vara andra faktorer som korrelerar med det beslutet som driver resultaten. Det framgår när vi inkluderar barn i modellerna<sup>5</sup>. Då minskar den negativa effekten för kvinnor men effekterna för män påverkas inte särskilt mycket. För högskoleutbildade kvinnor är effekten inte signifikant i städerna men den är fortfarande signifikant negativ utanför städerna. För kvinnor som inte har en högskoleutbildning kvarstår de negativa resultaten av parbildningen även när vi kontrollerar för antal barn. För män oavsett utbildningsbakgrund är inkomsterna signifikant högre för par än för singlar såväl i som utanför städerna även när antal barn ingår i analyserna. Sammantaget leder estimaten utan barn till samma slutsatser, endast män tycks tjäna signifikant på parbildningen.

<sup>5</sup> Dessa resultat presenteras inte i studien.

## 5. Några avslutande kommentarer

Vinsten för män och förlusten för kvinnor av att gå in i ett parförhållande varierar mellan storstäder och områden utanför storstäderna. Detta gäller både för personer med lång högskoleutbildning och för personer med högst kort högskoleutbildning. De relativa inkomstskillnaderna mellan män i par och singelmän tycks vara större i storstäder än i områden utanför städerna. Det omvända verkar gälla för kvinnor.

Resultaten i den här rapporten visar att singelkvinnor som var gifta eller sambos åren 1993 och 1998 hade 6,5 procent högre inkomster än singlar år 1990. Men när de bildar par har de signifikant lägre inkomster än singlar, -4,2 procent år 1993 och -8,0 procent år 1998. Mönstret är detsamma för kvinnor som var singlar åren 1990 och 1993 men gifta eller sambos år 1998. För män är resultaten de omvända. Inkomsterna är signifikant högre för dem som är gifta eller sambos jämfört med dem som är singlar. Dessutom ökar de relativa inkomsterna för singelmännen när de går in ett förhållande. År 1998 hade män som levde tillsammans med någon det året men som var singlar åren före 14,8 procent högre inkomster än män som var singlar alla åren. För motsvarande kvinnor var inkomsterna 8 procent lägre.

Mönstret ser likadant ut för män och kvinnor med respektive utan högskoleutbildning. Männens tjänar på parbildningen medan kvinnorna antingen förlorar eller inte påverkas alls. Däremot finns det skillnader i nivån på effekterna. De högskoleutbildade männen tjänar mer på parbildningen än männen som saknar högskoleutbildning. För de högskoleutbildade kvinnorna är den negativa effekten lägre och den minskar över tiden. Men högskoleutbildade kvinnor som är gifta eller sambos kommer aldrig förbi singelkvinnorna i termer av inkomster.

Sammantaget visar resultaten att män oavsett utbildningsbakgrund tjänar i termer av inkomster på att vara sambo eller gift medan kvinnor antingen förlorar eller inte påverkas alls. Det verkar således som arbetsgivarna anser att männens parbildning förbättrar deras arbetsinsatser medan kvinnornas parbildning försämrar eller inte alls påverkar insatserna. Detta kan bero på att arbetsgivarna förväntar sig att kvinnor kommer att ta huvudansvaret för hemmet. Det är också möjligt att familjepolitiken som inte är anpassad till par som satsar på karriären och den existerande lönefördelningen på arbetsmarknaden tvingar paren att satsa på en karriär. Ur ett politiskt perspektiv är det viktigt att utgå från paren om man verkligen vill utveckla politik som jämställer kvinnors och mäns karriärmöjligheter.

# Litteratur

- Becker, G.** (1991). *A treatise on the family*, Harvard University Press, Cambridge, MA.
- Costa, D. och Kahn E.** (2000). "Power couples: Changes in the locational choice of the college educated 1940-1990," *Quarterly Journal of Economics*, Vol. 115, 1287-1315.
- Compton, J. och Pollak R.** (2007). "Why are power couples increasingly concentrated in large metropolitan areas," *Journal of Labor Economics*, Vol. 25, 475-512
- Isacsson, G. och Regnér H.** (2007a). "Changes during the 1990's in the location of Swedish power couples. Consequences and explanations", *Working Paper 1/2007*, Swedish Institute for Social Research, Stockholm University.
- Isacsson, G. och Regnér H.** (2007b). "Changes during the 1990's in the location of Swedish power couples. Consequences and explanations", *Unpublished manuscript, December 2007*.
- Isacsson, G.** (2007). "Twin data vs. longitudinal data to control for unobserved variables in earnings functions. Which are the differences?", *Oxford Bulletin of Economics and Statistics*, Vol. 69, 339-362.
- Korenman, S. och Neumark D.** (1991). "Does marriage really make men more productive", *Journal of Human Resources*, Vol. 26, 282-307.
- Korenman, S. och Neumark D.** (1992). "Marriage, motherhood and wages", *Journal of Human Resources*, Vol. 27, 233-255.
- Loh, E.S** (1996). Productivity differences and the marriage premium for white males, *Journal of Human Resources*, Vol. 31, 566-589.
- Richardson, K.** (1997). *Essays on family and labour economics*. Doktorsavhandling, Institutet för Social Forskning, Stockholms Universitet